

**VALSTYBĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS IR ĮVAIKINIMO TARNYBOS PRIE
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS
VEIKLOS PLANAVIMO IR STEBĖSENOS SKYRIAUS
VYRIAUSIOJI SPECIALISTĖ RENATA MASLAUSKIENĖ,
VYRIAUSIOJI SPECIALISTĖ EVELINA KETURAKYTĖ**

**VAIKO GEROVĖS SRITYJE DIRBANČIŲ SPECIALISTŲ APKLAUSOS DĖL GLOBOS
(RŪPYBOS) ŠEIMOJE / ĮVAIKINIMO SKATINIMO 2015 M. REZULTATŲ
APIBENDRINIMAS**

2016 m. sausio 6 d. Nr. 6-4
Vilnius

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba), siekdama išsiaiškinti vaikų globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą skatinančių priemonių organizavimą ir naudojimą savivaldybėse, nuo 2015 m. rugpjūčio – rugsėjo mėn. internetu atliko miestų ir rajonų savivaldybių administracijų Vaiko teisių apsaugos skyrių (toliau – VTAS) bei Globėjų (rūpintojų) ir tėvių mokymo ir konsultavimo (toliau – GIMK) specialistų internetinę apklausą interneto svetainėje adresu www.apklausk.lt. Apklausoje dalyvavo **20 VTAS** (Šalčininkų r. VTAS, Kėdainių r. VTAS, Anykščių r. VTAS, Rietavo VTAS, Panevėžio m. VTAS, Palangos m. VTAS, Vilniaus r. VTAS, Telšių r. VTAS, Kauno r. VTAS, Utenos r. VTAS, Kalvarijos VTAS, Lazdijų r. VTAS, Tauragės r. VTAS, Jurbarko r. VTAS, Klaipėdos m. VTAS, Rokiškio r. VTAS, Kelmės r. VTAS, Šilalės r. VTAS, Širvintų r. VTAS, Panevėžio r. VTAS) ir **12 GIMK** įstaigų (Šiaulių m. socialinių paslaugų centras, VšĮ „Vaikų ir paauglių socialinis centras“, Plungės socialinių paslaugų centras, VšĮ „Alytaus šeimos pagalbos centras“, Švenčionių socialinių paslaugų centras, Vaikų gerovės centras „Pastogė“, VšĮ Vaiko ir tėvų centras „Aš ir mes“, Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras, Gargždų socialinių paslaugų centras, Marijampolės socialinių paslaugų centras, Panevėžio socialinių paslaugų centras, VšĮ „Pagalbos paaugliams iniciatyva“).

1. Apklausoje dalyvavę **VTAS** ir **GIMK** specialistai išskyrė kelias naudojamas vaikų globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo skatinimo priemones:

- Individualūs susitikimai ir pokalbiai su potencialiais globėjais (rūpintojais) / tėviais, jų motyvavimas tapti globėjais (rūpintojais) / tėviais;
- Esamų globėjų (rūpintojų) pagerbimo šventės organizavimas;
- Globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo gerosios patirties sklaida žiniasklaidoje, mokymų ir įvairių susitikimų bei renginių su miesto (rajono) įmonėmis, jų darbuotojais bei vietos bendruomene metu;
- Globėjų (rūpintojų) bendravimas ir bendradarbiavimas su valstybės ir savivaldybės įstaigomis bei privačiomis įmonėmis (susitikimai su įmonėmis ir jų darbuotojais) globos (rūpybos) šeimoje klausimais;
- Būsimų globėjų (rūpintojų) / tėvių mokymai pagal bendrą GIMK programą, globėjų (rūpintojų) / tėvių konsultavimas;
- Informaciniai ir reklaminiai leidiniai (kalendoriai, skrajutės, plakatai ir t. t.) bei priemonės (rašymo priemonės, marškinėliai, maišeliai) apie globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą, naudojant įstaigos, viešinančios globą (rūpybą) / įvaikinimą, logotipą bei globos (rūpybos) / įvaikinimo akcijų atributiką;
- Reklama ir informacijos apie globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą pateikimas žiniasklaidoje (radijas, televizija, spauda, interneto svetainės, BNS „Spaudos centras“);
- Socialinės akcijos ir socialinė reklama, skirta globai (rūpybai) šeimoje / įvaikinimui viešinti;

- Papildoma finansinė parama ir pagalbos paslaugos globėjams (rūpintojams) / įvaikinusiai šeimai: savivaldybės mokamas papildomas priedas globėjams (rūpintojams) šalia gaunamos globos (rūpybos) išmokos, gyvenamojo ploto suteikimas įtėvių šeimai, nemokamas globotinių (rūpintinių) / įvaikintų vaikų neformalus ugdymas, užimtumas ir poilsis vasaros atostogų metu, nemokamas nuvežimas iki ugdymo įstaigos ir pan.;

- Teigiamo visuomenės požiūrio į be tėvų globos likusius vaikus formavimas.

VTAS ir **GIMK** specialistai, paprašyti nurodyti vaikų globai (rūpybai) šeimoje / įvaikinimui skatinti naudojamas priemonės, dažniausiai minėjo žiniasklaidą bei informacinius ir reklaminius leidinius, įvairias priemones apie globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą, naudojant įstaigas, viešinančios globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą, logotipą bei globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo akcijų atributiką.

Atkreiptinas dėmesys, kad Šilalės r. VTAS neišskyrė globos (rūpybos) šeimoje skatinimo priemonių, kurias taiko savo rajone. Šio VTAS specialistų teigimu, jų rajono globėjai (rūpintojai) pagerbiami surengiant jiems nedidelį koncertą. Simboliškai tai daroma prieškalėdiniu laikotarpiu.

Panevėžio m. VTAS teigė, kad viena iš įvaikinimą skatinančių priemonių būtų tėvų globos netekusio vaiko svečiavimasis šeimoje ir jo globa (rūpyba) šeimoje.

2. Dalis apklausoje dalyvavusių **VTAS** ir **GIMK** specialistų, atsakydami į klausimą, kokios kitos vaikų globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo skatinimo priemonės galėtų būti taikomos jų savivaldybėje (veiklos teritorijoje), pažymėjo, kad svarbiausia skatinimo priemonė galėtų būti skiriama finansinė parama šeimai. Vienas respondentas pasiūlė skirti finansavimą įvaikintam vaikui išlaikyti bent vienerius metus. Kitas respondentas paminėjo galimybę taikyti įvairias lengvatas įtėvių šeimoms.

Dalis respondentų mano, kad labai efektyvi priemonė yra žiniasklaida (spauda, internetas, radijas ir televizija), reklaminiai stendai, informaciniai lankstinukai apie globą (rūpybą) / įvaikinimą.

Vienas respondentas mano, kad labai svarbu viešai pagerbti jau esamus globėjus (rūpintojus).

Apklausoje dalyvavę respondentai įvardijo šiuos konkrečius galimus skatinimo būdus jų savivaldybėje (veiklos teritorijoje):

- Globos (rūpybos) išmokos didinimas;
- Tikslinio priedo globėjams (rūpintojams) nustatymas;
- Globėjams (rūpintojams) bei jų globotiniams (rūpintiniams) / įvaikinusioms šeimoms tikslingų paslaugų (socialinė parama, socialinės paslaugos, psichologo pagalba ir pan.) suteikimas;
- Kompensacijos už šildymą, vandenį skyrimas globėjams (rūpintojams);
- Globėjų (rūpintojų) ir įvaikinusių šeimų bendradarbiavimas su savivaldybės įstaigomis bei privačiomis įmonėmis globos (rūpybos) / įvaikinimo klausimais;
- Globėjų (rūpintojų) būrimasis į globėjų (rūpintojų) bendruomenę;
- Globėjų (rūpintojų) / įvaikinusių šeimų dalinimasis gerąja patirtimi apie globą (rūpybą) / įvaikinimą;
- Socialinės akcijos apie globą (rūpybą) / įvaikinimą vykdymas;
- Centralizuotas globos (rūpybos) / įvaikinimo viešinimas;
- Renginių globėjams (rūpintojams) / įvaikinusioms šeimoms didinimas;
- Informavimo apie globėjams (rūpintojams) / įvaikinusioms šeimoms teikiamas paslaugas tinklo sukūrimas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Rietavo VTAS teigimu, jų savivaldybėje tikslingiausia būtų informaciją viešinti apie galimus globoti (rūpinti) vaikus, skatinant be tėvų globos likusių vaikų svečiavimąsi šeimoje. Šio VTAS specialistai pabrėžia, jog daugelis potencialių globėjų (rūpintojų), susipažinę su globos (rūpybos) procedūromis iki globos (rūpybos) nustatymo, dažnai persigalvoja.

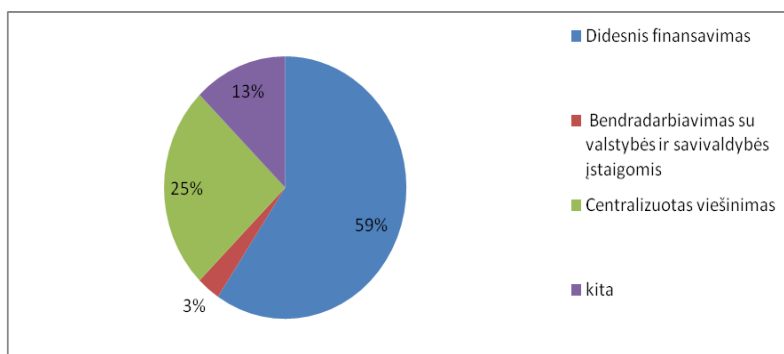
Taip pat pažymi, kad globėjai (rūpintojai) nori daugiau privatumo, akcentuoja, jog jiems taip pat trūksta pagalbos iš medikų ir socialinių darbuotojų.

Kauno r. VTAS teigimu, būtina išspręsti globos sistemos pertvarką nacionaliniu mastu. VTAS nuomone, to neatlikus, negalima tikėtis teigiamų poslinkių šioje sistemoje.

3. Paprašyti įvardyti priemones (iš 2-ame punkte nurodytųjų), kurios jų institucijoje / įstaigoje labiausiai paskatintų globoti (rūpinti) / įvaikinti likusius be tėvų globos vaikus, apklausos respondentai nurodė šias priemones:

- Centralizuotas globos (rūpybos) / įvaikinimo viešinimas;
- Didesnė globėjams (rūpintojams) / įvaikinusioms šeimoms skirta finansinė pagalba;
- Globėjų (rūpintojų) bendradarbiavimas su valstybės ir savivaldybės įstaigomis globos (rūpybos) / įvaikinimo klausimais.

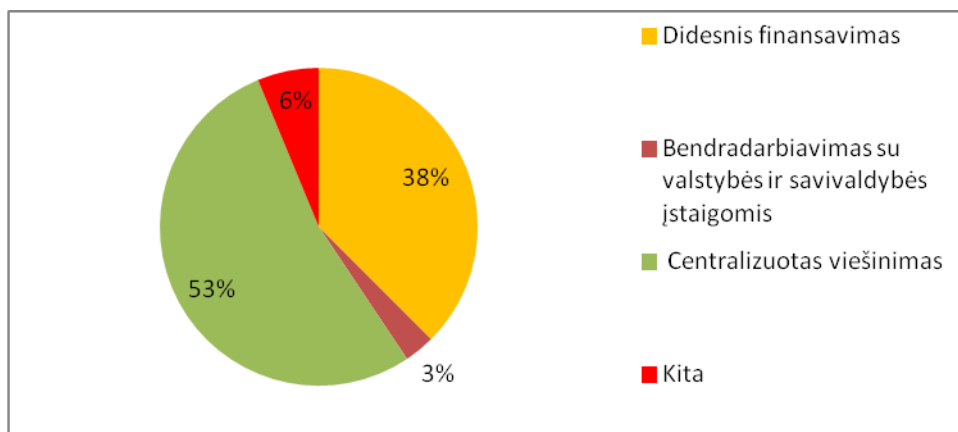
VTAS ir **GIMK** specialistų nuomone, iš pateiktų variantų efektyviausia globos (rūpybos) skatinimo priemonė būtų didesnė globėjams (rūpintojams) skirta finansinė pagalba. Kur kas mažiau efektyvi priemonė – globėjų (rūpintojų) bendradarbiavimas su valstybės ir savivaldybės įstaigomis globos (rūpybos) klausimais. O mažiausiai efektyvi priemonė, pasak apklausoje dalyvavusių specialistų, yra centralizuotas globos (rūpybos) viešinimas (1 pav.). Kaip „Kita“ respondantai pažymėjo bendradarbiavimą su žiniasklaida, programos įgyvendinimo nuoseklumą, aiškumą, tęstinumą, visų priemonių reikalingumą (priklausomai nuo situacijos). Šios priemonės nebuvo nurodytos kaip labai efektyvios.

1 pav. Priežastys, VTAS ir GIMK specialistų nuomone, skatinančios globoti (rūpinti) likusius be tėvų globos vaikus pagal jų efektyvumą

Priešingai nei globos (rūpybos) šeimoje atveju, **VTAS** ir **GIMK** specialistų nuomone, iš pateiktų variantų efektyviausia įvaikinimo skatinimo priemonė būtų centralizuotas viešinimas. Mažiau efektyvi priemonė – didesnis finansavimas (2 pav.).

VšĮ „Papildoma mylia“ pažymėjo bendradarbiavimą su valstybės ir savivaldybės įstaigomis. 2 respondantai paminėjo, kad, priklausomai nuo situacijos, reikėtų taikyti visas pateiktas priemones, pažymėjo, jog reikalinga aiški ir konkreti parama įvaikinusioms šeimoms, nuoseklus GIMK programos finansavimas.

2 pav. Priežastys, VTAS ir GIMK specialistų nuomone, skatinančios įvaikinti likusius be tėvų globos vaikus pagal jų efektyvumą

4. Didesnė dalis (**22** iš **32**) **VTAS** ir **GIMK** specialistų, atsakydami į klausimą, ar derina taikomas vaikų globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo skatinimo priemonės su kitomis institucijomis (įstaigomis), atsakė teigiamai. Jie nurodė, kad vaikų globos (rūpybos) skatinimo priemonės derina tarpinstituciniu lygmeniu:

- **VTAS** ir **GIMK** specialistai tarpusavyje;
- su rajono (miesto) seniūnijomis;
- su socialinių paslaugų centrais;
- su nevyriausybinėmis organizacijomis (toliau – NVO);
- su vaikų globos namais (toliau – VGN);
- su žiniasklaida;
- su ugdymo įstaigomis;
- su sveikatos priežiūros įstaigomis.

Dalyvavusieji apklausoje pažymėjo, kad vaikų globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo skatinimo priemonės dažniausiai derina tarpusavyje, taip pat su rajono (miesto) seniūnijomis, NVO, VGN.

Atkreiptinas dėmesys, kad trečdalis (**10** iš **32**) respondentų nurodo, jog vaikų globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo skatinimo priemonių su kitomis institucijomis nederina.

5. **VTAS** ir **GIMK** specialistai, kaip dažniausiai skatinančias globoti (rūpinti) be tėvų globos likusius vaikus jų savivaldybėje (veiklos teritorijoje), įvardijo šias priežastis:

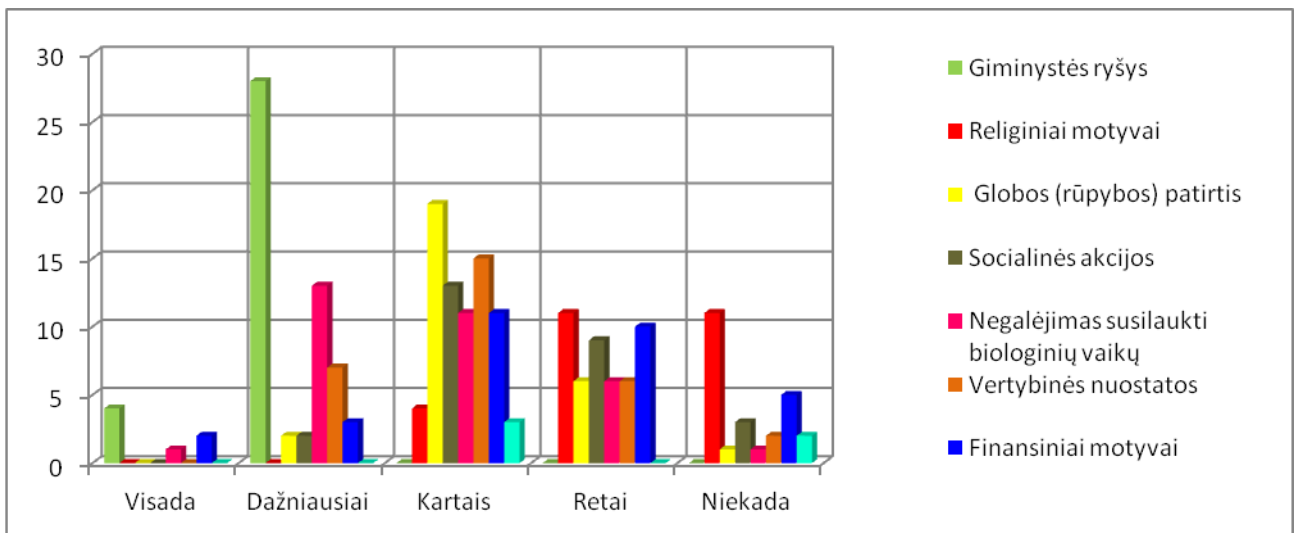
- Būsimų globėjų (rūpintojų) giminystės ryšiai su globojamu (rūpinamu) vaiku;
- Būsimų globėjų (rūpintojų) negalėjimas susilaukti biologinių vaikų;
- Būsimų globėjų (rūpintojų) vertybinės nuostatos.
- Būsimų globėjų (rūpintojų) globos (rūpybos) patirtis;
- Būsimų globėjų (rūpintojų) finansiniai motyvai;
- Būsimų globėjų (rūpintojų) religiniai motyvai;
- Socialinės akcijos.

Kaip „Kita“ apklausoje dalyvavę specialistai pažymėjo būsimų globėjų (rūpintojų) norą be tėvų globos likusiam vaikui suteikti šeimą, globos (rūpybos) nustatymą globojamo (rūpinamo) vaiko broliams ar seserims, siekimą kompensuoti savo pačių gyvenime patirtas netektis (3 pav.).

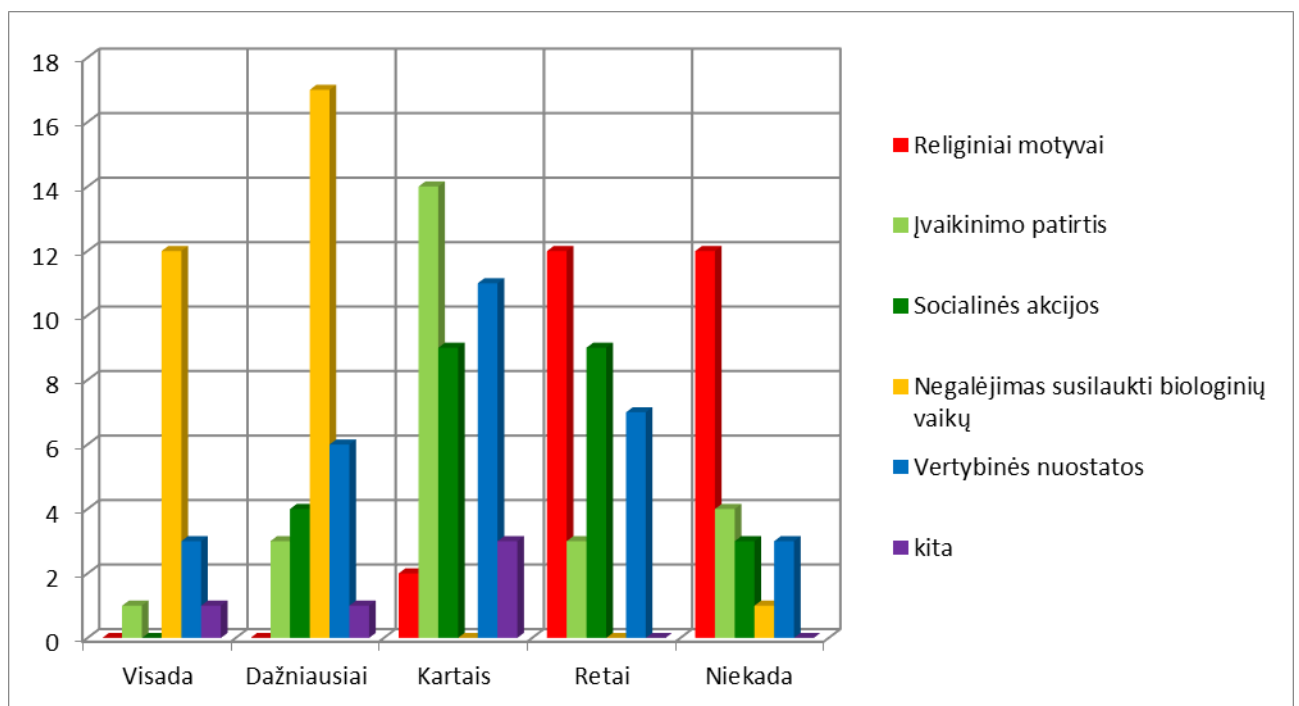
VTAS ir **GIMK** specialistai, kaip dažniausiai skatinančias įvaikinti be tėvų globos likusius vaikus jų savivaldybėje (veiklos teritorijoje), įvardijo šias priežastis:

- Būsimų įtėvių negalėjimas susilaukti biologinių vaikų;
- Būsimų įtėvių vertybinės nuostatos.
- Būsimų įtėvių įvaikinimo patirtis;
- Būsimų globėjų (rūpintojų) religiniai motyvai;
- Socialinės akcijos.

Atkreiptinas dėmesys, kad įvaikinimui skatinti, respondentų teigimu, svarbi draugų bei pažįstamų teigiama patirtis, vieša informacija apie paliktus vaikus (pavyzdžiui, „Gyvybės langelyje“), materialinis skatinimas (4 pav.).

3 pav. Priežastys, skatinančios globoti (rūpinti) be tėvų globos paliktus vaikus pagal jų efektyvumą

4 pav. Priežastys, skatinančios įvaikinti likusius be tėvų globos vaikus pagal jų efektyvumą

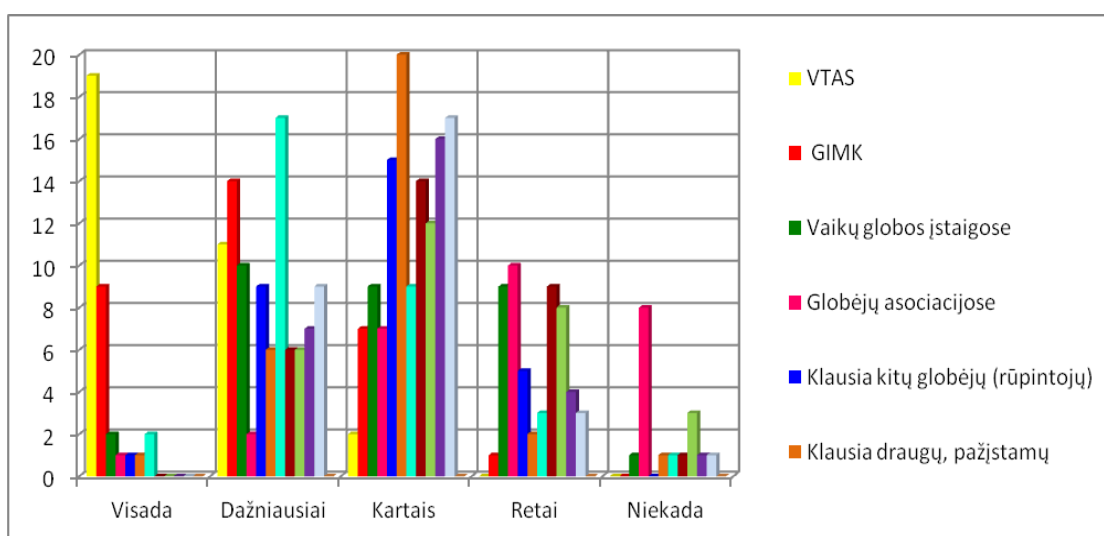
6. Apklausoje dalyvavę **VTAS** ir **GIMK** specialistai, paklausti, ar jų savivaldybėje (veiklos teritorijoje) vaikų globą (rūpybą) šeimoje skatinančios priežastys skiriasi nuo kitų savivaldybių (veiklos teritorijų), dauguma (**27** iš **32**) atsakė, jog neįžvelgia jokių skirtumų. Tik keli (**3** iš **32**) respondentai mano, kad jų savivaldybėje skiriasi vaikų globą (rūpybą) skatinančios priemonės ir pateikia tokius atsakymus:

- VŠĮ „Vaikų ir paauglių socialinis centras“ nurodė, kad Vilniaus r. savivaldybėje nuo kitų miestų (rajonų) savivaldybių skiriasi globėjams (rūpintojams) skirtos išmokos dydis ir siūlomų paslaugų globėjams (rūpintojams) bei globotiniams (rūpintiniams) kiekis ir kokybė;
- Rietavo VTAS specialistai pažymėjo, jog Rietavo savivaldybės teritorija nėra didelė, todėl gyventojai vieni kitus pažįsta, yra stiprūs giminystės ryšiai, ir tai lemia, kad dažniausiai imama globoti (rūpinti) artimuosius ar gerai pažįstamus (kaimynų) vaikus;
- Klaipėdos m. VTAS nurodė, kad galimai tik jų savivaldybėje žiniasklaidoje teikiama nuasmeninta informacija apie konkrečius VGN augančius vaikus, kuriems ieškomi globėjai (rūpintojai).

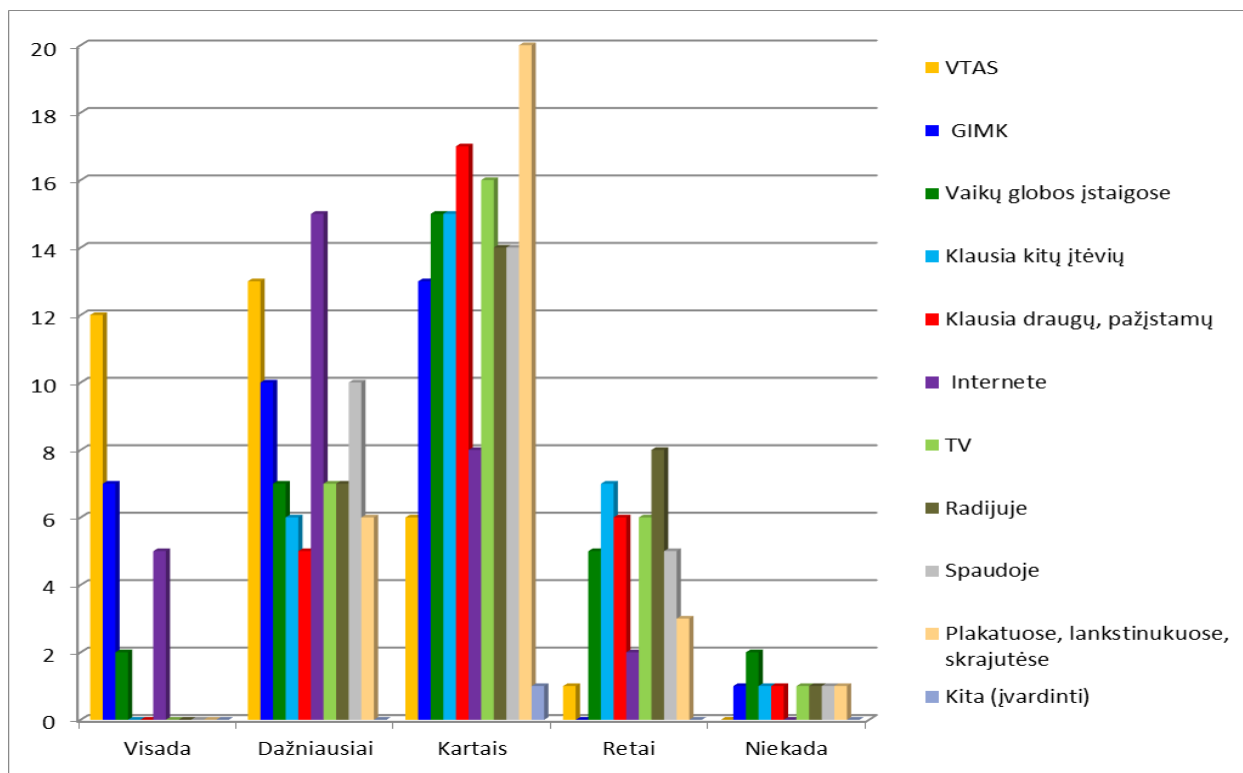
Apklausoje dalyvavę **VTAS** ir **GIMK** specialistai, paklausti, ar jų savivaldybėje (veiklos teritorijoje) įvaikinimą skatinančios priežastys skiriasi nuo kitų savivaldybių (veiklos teritorijų), beveik visos (**31** iš **32**) atsakė, jog neižvelgia jokių skirtumų. VŠĮ „Pagalbos paaugliams iniciatyva“ nurodė, kad kaimiškose vietovėse ypač efektyvūs susitikimai bendruomenėse.

7. Respondentai, paklausti, kur, jų duomenimis, asmenys, norintys globoti (rūpinti) / įvaikinti be tėvų globos likusius vaikus ieško / randa aktualios informacijos, apklausoje dalyvavę **VTAS** ir **GIMK** specialistai nurodė, kad visada informacijos apie globą (rūpybą) ieškoma / randama kreipiantis į VTAS ir GIMK specialistus. Taip pat informacijos apie globą (rūpybą) / įvaikinimą ieškoma / randama, respondentų teigimu, žiniasklaidoje, plakatuose ar lankstinukuose apie globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą, taip pat kreipiantis į VGN (5 ir 6 pav.).

Atkreiptinas dėmesys, kad tik vienas respondentas, atsakydamas į klausimą, kur asmenys, norintys įvaikinti be tėvų globos likusius vaikus, ieško / randa aktualios informacijos, paminėjo jau esamų įvaikintojų pavyzdį. 2 apklausos respondentai atsakė, kad asmenys, norintys įvaikinti be tėvų globos likusius vaikus, niekada neranda informacijos VGN.

5 pav. Informacijos šaltiniai asmenims, norintiems įvaikinti be tėvų globos likusius vaikus

6 pav. Informacijos šaltiniai asmenims, norintiems įvaikinti be tėvų globos likusius vaikus

8. Apklausoje dalyvavę **VTAS** ir **GIMK** specialistai išsakė šiuos siūlymus dėl vaikų globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo skatinimo priemonių koordinavimo nacionaliniu mastu:

- Savivaldybėje reikalingi darbuotojai, atliekantys vaikų globos (rūpybos) šeimoje viešinio koordinavimą;
- Turi būti aiški dėl vaikų globos (rūpybos) šeimoje ir įvaikinimo viešinio bei skatinimo politika nacionaliniu mastu, laikantis bendros globos (rūpybos) šeimoje ir įvaikinimo viešinio strategijos;
- Vykdamt vaikų globos (rūpybos) / įvaikinimo skatinimą svarbu laikytis aiškumo ir skaidrumo principų, finansavimas turėtų būti ne projektinis, bet pastovus;
- Reikia tobulinti teisės aktus dėl globos (rūpybos) šeimoje nustatymo, siekiant supaprastinti globos (rūpybos) šeimoje skyrimą ir priežiūrą;
- Pageidautina padidinti globos (rūpybos) išmokas ir mokėti atlygį globėjams (rūpintojams) už teikiamas paslaugas;
- Materiali parama ir kitos socialinės garantijos įvaikinusioms šeimoms;
- Siūlytina supaprastinti vaiko globos (rūpybos) šeimoje pasirengimo ir įforminimo procedūras;
- Reikalinga globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo gerosios patirties sklaida, teigiamų pavyzdžių viešinimas;
- Svarbu sukurti vieningas, visiems **VTAS** ir **GIMK** tinkančias rekomendacijas, padėsiančias ieškoti potencialių globėjų (rūpintojų);
- Siūlytina šviesti ir informuoti visuomenę apie **GIMK** programą;
- Didinti **GIMK** specialistų skaičių, finansavimą, kad mažose savivaldybėse taip pat būtų prieinama profesionali specialistų (psichologo, atestuoto socialinio darbuotojo) pagalba;
- **VTAS** ir **GIMK** specialistams naudinga turėti kokybiškos ir aiškiai suprantamos dalomosios medžiagos apie globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą;
- Viešinant globą (rūpybą) / įvaikinimą, tikslinga tęsti socialinę akciją „Vaiko globa – neįkainojama dovana“;
- Tikslinga reguliariai rodyti reklamą bei laidas apie globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą per populiarius televizijos kanalus;

- Siūlytina keisti neigiamas visuomenės nuostatas į vaikų globą (rūpybą) / įvaikinimą.
- Įvaikinimo proceso koordinavimą (kaip yra šiuo metu) turėtų atlikti Tarnyba;

Atkreiptinas dėmesys, kad Kauno r. VTAS nuomone, būtina išspręsti profesionalių globėjų parengimo klausimą nacionaliniu mastu. Neišsprendus šio klausimo bei neužtikrinus globėjams (rūpintojams) socialinių garantijų, kvalifikuotos socialinės pagalbos vaikus globojančioms (rūpinančioms) šeimoms negalima tikėtis realių permainų šioje sistemoje, nes akcijos ir viešinimas neišspręs globos (rūpybos) reformos klausimų.

Išvados

1. **VTAS** ir **GIMK** specialistų apklausa parodė, kad šiuo metu savivaldybėse vaiko globai (rūpybai) šeimoje / įvaikinimui skatinti dažniausiai naudojama žiniasklaida bei informaciniai ir reklaminiai leidiniai, įvairios priemonės, naudojant įstaigos, viešinančios globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą, logotipą bei globos (rūpybos) / įvaikinimo akcijų atributiką.
2. Respondentų nuomone, svarbiausia globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo skatinimo priemonė galėtų būti finansinės paramos šeimai skyrimas.
3. **VTAS** ir **GIMK** specialistų apklausa parodė, kad **VTAS** ir **GIMK** specialistai vaikų globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo skatinimo priemonės dažniausiai derina tarpusavyje tarpinstituciniu lygmeniu, taip pat su miesto (rajono) seniūnijomis, NVO, VGN.
4. Pagrindiniai globos (rūpybos) šeimoje motyvai, respondentų nuomone, yra būsimų globėjų (rūpintojų) giminystės ryšiai su globojamu (rūpinamu) vaiku, negalėjimas susilaukti biologinių vaikų, vertybinės nuostatos., religiniai motyvai, noras be tėvų globos likusiam vaikui suteikti namus, finansiniai motyvai, įvaikinimo patirtis, . Pagrindiniai įvaikinimo motyvai, respondentų nuomone, yra būsimų tėvių negalėjimas susilaukti biologinių vaikų, vertybinės nuostatos., noras be tėvų globos likusiam vaikui suteikti namus, finansiniai motyvai, noras be tėvų globos likusiam vaikui bei jo broliams suteikti šeimą, vieša informacija apie paliktus vaikus (pavyzdžiui, „Gyvybės langelyje“).
5. Didesnė dalis apklausoje dalyvavusių **VTAS** ir **GIMK** specialistų nurodė, kad nežvelgia skirtumų tarp jų ir kitose savivaldybėse (veiklos teritorijose) vaikų globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą skatinančių priemonių. Nurodžiusieji skirtumus mini globėjams (rūpintojams) skirtų išmokų dydį ir siūlomų paslaugų globėjams (rūpintojams) bei globotiniams (rūpintiniams) kiekį ir kokybę. Buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad kaimiškose vietovėse ypač efektyvūs susitikimai su bendruomene.
6. **VTAS** ir **GIMK** specialistų nuomone, norėdami daugiau sužinoti apie globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą, potencialūs globėjai / tėviai kreipiasi į **VTAS** ir **GIMK** specialistus, VGN. Taip pat informacijos ieško / randa internete, plakatuose ir lankstinukuose apie globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą.
7. Respondentų manymu, norint vaikų globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo skatinimo priemonės koordinuoti savivaldybių ir nacionaliniu mastu, svarbu turėti darbuotojų, atliekančių vaikų globos (rūpybos) viešinimo koordinavimą; globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo viešinimą vykdyti laikantis vienodos globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo viešinimo strategijos; būtina tobulinti teisės aktus dėl globos (rūpybos) šeimoje nustatymo. Taip pat respondentai atkreipė dėmesį, kad globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo viešinimo finansavimas **GIMK** specialistams turėtų būti ne projektinis, bet pastovus.
8. Atkreiptinas dėmesys, kad Rietavo **VTAS** teigimu, jų savivaldybėje tikslingiausia būtų informaciją viešinti apie galimus globoti (rūpinti) vaikus, skatinant be tėvų globos likusių vaikų svečiavimąsi šeimoje. Tarnybos nuomone, vadovaujantis Reklamos įstatymo 4 str. 2 d. 7 p., *reklama draudžiama, jeigu joje, be fizinio asmens sutikimo naudojamas jo atvaizdas ar kita informacija apie visuomeninį ar privatų gyvenimą*. Panaudojant vaiko atvaizdą reklamoje, pagal šį įstatymą taip pat būtinas paties vaiko ir vieno iš jo tėvų, globėjų (rūpintojų) sutikimas.

Papildoma informacija

1. Tarnyba vykdo savo funkcijas, nurodytas Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1114 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 31 d. nutarimo Nr. 1325 redakcija), ir įgyvendina kitas LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos deleguotas veiklos funkcijas, susijusias su vaiko globa (rūpyba) šeimoje ir įvaikinimu.
2. Tarnyba savo kompetencijos ribose rengia programas dėl įvaikinimo ir vaiko globos šeimoje skatinimo bei viešinimo.
3. Tarnyba 2015 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. BV-37 patvirtino 2015 m. II pusmečio – 2016 m. vaiko globos (rūpybos) šeimoje ir įvaikinimo strateginį viešinimo planą, kurio gaires gruodžio 15 d. raštu Nr. TGS-5182 persiuntė **VTAS** ir **GIMK** specialistams. Tikimasi, kad šios gairės padės **VTAS** ir **GIMK** specialistams spręsti su globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo viešiniu susijusius klausimus, formuos ir užtikrins vienodą globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo viešinimo praktiką miestų (rajonų) savivaldybėse bei objektyvesnę informacijos pateikimą visuomenei apie globą (rūpybą) šeimoje / įvaikinimą, VGN augančius vaikus.
4. Nuo 2016 m. sausio 1 d. vaiko globėjui (rūpintojui) už vaiką, kuriam globa (rūpyba) nustatyta šeimoje, bus mokamas vieno bazinės socialinės išmokos dydžio, o nuo 2017 m. sausio 1 d. – 4 bazinių socialinių išmokų dydžio globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas. Šeimynų įstatymo naujomis nuostatomis numatoma garantuoti didesnes šeimynos dalyvių – ir tėvo, ir motinos – pajamas: dabar jiems garantuojama minimali mėnesio alga (300 eurų) didėtų iki ne mažesnės kaip Vyriausybės tvirtinamos einamųjų metų draudžiamųjų pajamų sumos (431 euro). Taip pat ketinama garantuoti finansinę pagalbą, kurios šeimyna galėtų tikėtis iš savivaldybės, pavyzdžiui, prireikus suremontuoti šeimynos būstą.
5. Įgyvendinant kitas Vaiko gerovės 2013–2018 m. programos priemones ir vykdant 5.1 priemonę *Organizuoti renginius (seminarus, konferencijas, akcijas), skirtus gerajai vaiko gerovės patirčiai skleisti, parengti ir išleisti informacinius bei metodinius leidinius, skleisti vaiko gerovės aktualijas ir problemas per visuomenės informavimo priemones, akcijas, šventes, formuojant teigiamą nuomonę apie vaiko globą (rūpybą) šeimoje, šeimynoje ir įvaikinimą*, Tarnyba, organizuodama globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo viešinimą bei skatinimą, pagal galimybes atsižvelgs į vaiko gerovės srityje dirbančių specialistų apklausos dėl globos (rūpybos) šeimoje / įvaikinimo skatinimo 2015 m. apklausos rezultatus.

Vyriausioji specialistė

Renata Maslauskienė

Vyriausioji specialistė

Evelina Keturakytė